

YEREL BASIN VE YEREL DEMOKRASİ

Nejdet ATABEK*

Local Press And Local Democracy

Local press is one of the most important components which contributes the establishment of democracy culture in local level. Local press provides this function by communication bridge which was built between the local administrations and the local people besides its traditional functions such as giving information, educating, entertaining. In this study; first, the relation between the local press, local administrations and local democracy was underlined. Later on, the problems of local press today and how these problems prevent the contributions of local press to local democracy were pointed out. Finally, it was stressed that impartial, multi voiced, free and problem free local press is the guarantee to strength and to keep the democratic régime in the country alive.

Key words: Local press, journalism, local administration, local democracy.

.....

Giriş

Güçlü bir demokrasi seyirci yurttaşlarla değil siyaseti bir yaşam biçimi olarak gören etkin ve katılımcı yurttaşlar tarafından gerçekleştirilebilir. Demokrasi her şeyden önce bir kültür sorunudur. Yerel basın, demokrasi kültürünün yerel düzeyde yayılması ve yerleşmesine katkı sağlayan en önemli unsurlardan biridir. Nasıl ulusal düzeyde çok sesli ve özgür bir basın demokratik sistemin korunmasında ve güçlendirilmesinde yaşamsal bir öneme sahipse yerel demokrasinin gelişmesinde de yerel basın aynı derecede önemli bir işleve sahiptir.

Türkiye’de yerel basın ve yerel demokrasi ilişkisinin ele alındığı bu makalede ilk olarak, yerel basının demokratik işlevleri anlatılmıştır. İkinci olarak yerel yönetimler ve

yerel demokrasi olgusu incelenmiştir. Son olarak da Türkiye’de yerel basının karşı karşıya olduğu sorunlardan söz edilerek yerel gazetelerin sorunlarını çözmeden yerel demokrasinin gelişmesine katkılarının sınırlı olacağı vurgulanmıştır.

Yerel Basının Demokratik İşlevleri

Ülke genelinde demokratik rejimin gelişmesi ve sağlıklı bir yapıya kavuşması için hem ulusal hem de yerel düzeyde belirli koşulların sağlanması gerekir. Demokratik rejimlerde halk iradesi halkın belirli usullerle seçtiği insanların oluşturduğu temsili kurumlar aracılığıyla hayata geçirilir. Bu kurumlar kendilerini seçenler adına kararlar alır ve uygulanmasını sağlarlar. Demokratik rejimlerde olmazsa olmaz bazı kurallar bulun-

* Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basın ve Yayın Bölümü.

maktadır. Bunlar: 1- Yetişkin olan herkese oy hakkının sağlanması, 2- Çoğunluğun yönetimi, 3- Azınlık haklarının güvence altına alınması, 4- Hukuk devleti, 5- Toplantı, ifade ve diğer özgürlüklerin anayasal güvence altına alınmasıdır (Kalender, 1999:54). Gelişmiş bir demokrasiye sahip olabilmek için sadece biçimsel olarak demokratik rejimin gerektirdiği parlamento, yargı organları vb. kurumlara sahip olmak yeterli değildir. Toplumun demokratik bir kültüre sahip olması, demokratik değerleri benimsemesi ve geliştirmek için çaba göstermesi de gerekir. Toplum kültüründeki siyasal hoşgörü, başkalarına ve siyasal kurumlara güven, siyasal ilgi, bilgi, etkinlik duygusu ve katılım eğilimleri bir ülkedeki demokrasinin oluşumuna ve gelişimine katkıda bulunan özelliklerin başında gelir.

Demokrasi herşeyden önce bir kültür sorunudur. Dolayısıyla insanların demokrasi kültürünü benimsemeleri bir takım biçimsel düzenlemelerle ve belirli siyasal merkezlerden yapılan yönlendirmelerle sağlanamaz. Demokrasiyi içinde bulunduğumuz mekanlarda, yerel düzeyde kamusal alanlarda başkalarıyla tanışarak, görüşlerini paylaştığımız insanların görüşlerini dinlemeye alışarak, onları anlamaya çalışarak ve kendi görüşlerimizi paylaşmayan insanlara da kendimizi anlatma çabası göstererek demokrasi kültürümüzü içselleştirebiliriz (Mutlu, 1998:200). Ancak bu şekilde, yerel düzeyde filizlenen ve gelişen bir demokrasi kültürüyle demokrasi gerçekleştirilebilir. Yoksa sadece siyasal seçkinlerin halktan aldığı güç oranında kendilerini meşru gördüğü ve toplumu yönettiği bir demokrasi biçimsel bir demokrasi olmaktan öteye gidemez. Zaten ülkemizde de demokratik rejim ile ilgili olarak yaşanan sorun siyasal kurumların biçimsel olarak eksikliğinden değil, siyasal kültürümüzdeki bazı özelliklerden ve eksikliklerden kaynak-

lanmaktadır. İşte bu nedenlerle demokrasi kültürünün gelişmesinde, gerçek demokrasinin hayata geçirilmesinde yerel medya çok önemli işlevlere sahiptir.

Güçlü bir demokrasi seyirci yurttaşlarla değil, siyaseti bir yaşam biçimi olarak gören etkin, katılımcı yurttaşlar tarafından gerçekleştirilebilir. Bu da katılımcı demokrasi yaklaşımının benimsenmesiyle mümkündür. Bu yaklaşımda katılma, politikacıların dışındaki yurttaşların siyasal kararları etkilemeye çalışmasıdır. Katılma davranışı, demokratik rejim içerisinde bireyin kendini gerçekleştirmesinin ve özgürlüğünü korumasının bir aracıdır. Katılım, bireyin erk karşısında güçsüz ve çaresiz olmadığını güvencesidir. Katılım aynı zamanda yurttaş olmanın önemli bir ölçütü ve göstergesidir. Katılma, çağdaş toplumları geleneksel toplumlardan ayıran önemli bir ölçüttür. Katılım, yalnızca ulusal düzeydeki bir katılımı değil aynı zamanda yerel düzeydeki siyasal yaşama katılmayı da içerir (Çukurçayır, 2002: 21-24). Yerel basın, katılımcı demokratik rejimlerin önemli araçlarından biridir.

Yerel basının temel özelliği yayımlandığı yörede bireylerin ve yöre halkının sorunlarını dile getirmek, bunları yerel yönetimlere ve ilgili kuruluşlara duyurmak, yerel düzeydeki kamuoyunun oluşmasına katkıda bulunmak ve bu arada yerel yönetimlerin işlevlerini iyi bir şekilde yerine getirip getirmediğini denetleyerek ve gerektiğinde eleştirerek kamusal görevini yapmaktır. Yerel basın, halkın gözü kulağı olduğu kadar yerel yönetimin dili de olabilen çok önemli bir işleve sahiptir. (Girgin, 2001:161-162).

Yerel basın, yerel yönetimler ve kamu kuruluşları ile yerel halk arasındaki ilişkilerin sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde önemli işlevlere sahiptir. Yerel gazeteler, yerel yöne-

timlerle yörede yaşayan vatandaşlar arasında bir köprü görevi görürken kamu görevlilerinin ve kamusal hizmetlerin denetlenmesinde de önemli bir işlev üstlenirler. Yerel basının işlevlerinin en az yaygın basın kadar önemli olduğunu belirten Girgin (2001:203) bunları şöyle sıralamıştır: 1- Devlet etkinliklerini ve hükümet icraatlarını duyurmak, 2- Yerel kamu hizmetlerinin duyurulmasına çaba göstermek, 3- Yerel düzeyde kamusal hizmet veren özel ve kamu kuruluşları ile buralarda çalışan görevlileri kamu adına denetlemek, 4- Belirli konularda kamuoyu oluşmasını sağlamak, 5- Yerel yönetim ile yurttaşlar arasındaki iletişimin gelişmesine katkıda bulunmak 6-Yurttaşların kültür düzeylerinin yükselmesine katkı sağlamak, 7- Demokrasi kültürünün yerleşmesine ve gelişmesine yardımcı olmak.

Sağlıklı işleyen bir demokrasinin en önemli unsurlarından bir tanesi özgür ve çok sesli basındır. Demokratik sistemlerde yöneticiler halkın görüş ve beklentilerini göz önünde bulundurarak karar verdiklerinden halkın istekleri ve dolayısıyla kamuoyunun çeşitli konulardaki görüş ve kanaatlerini öğrenme zorunluluğu duyarlar. Bunu da günümüz toplumlarında halkın görüş ve taleplerine tercüman olan basın aracılığıyla yaparlar. Siyasilerin çalışmaları ve çeşitli konulardaki politikaları kamuoyuna yine en etkin olarak basın aracılığı ile duyurulur. Yönetenler ile yönetilenler arasında bir iletişim köprüsü görevi gören basın çok önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Basın, halkı doğru bir şekilde bilgilendirerek, taraf tutmayarak, çeşitli çıkarlara alet olmayarak demokratik sistemin gelişmesine de katkı sağlar. Çünkü doğru bilgilendirilen seçmenler en doğru politikaları savunan, en güvenilir ve en yetenekli yönetici adaylarını seçerek demokratik sisteme olumlu katkıda bulunurlar.

Genel olarak basın, halkın bilgilendirilmesi, haberdar edilmesi, kamuoyunun sağlıklı oluşturulması gibi konularda çok önemli işlevler üstlenen demokratik kurumlardan biridir. Seçim dönemlerinde ulusal basın tüm ülkeyi ilgilendiren genel konuları gündeme getirirken yerel sorunları, yerel politikaları ve yerel politikacı adaylarının tanıtımını gerektiği gibi okuyuculara aktaramaz. Zaten bunu yapmasına zaman ve yer sınırlılıklarından, okuyucu hedef kitlenin beklentilerinden ve gazetenin yayın politikasından dolayı olanak da yoktur. Yerel halk, yaşadıkları kette ya da yörede neler olup bittiğini, sosyal, siyasal, kültürel ve ekonomik gelişmeleri öğrenme gereksinimi içindedir. Ulusal düzeydeki gelişmelerden çok insanları yakın çevrelerinde meydana gelen gelişmeler ilgilendirmektedir. Yerel basının bu çerçevedeki en önemli görevi, yerel halkı kentteki sorunlar hakkında doğru ve yeterli düzeyde bilgilendirmek ve bu sorunların çözülmesi yönündeki girişimlerin takip edilmesini sağlamak olarak tanımlanabilir.

Yerel basın ulusal basının ele alamadığı pek çok yerel gelişmeyi okuyuculara aktararak yerel halkın yöresindeki toplumsal, siyasal, ekonomik gelişmeler hakkında bilgi sahibi olmasını sağlamaktadır. Yerel basın hem seçim öncesinde siyasi partilerin adaylarını ve politikalarını yerel halka tanıtarak hem de seçim sonrasında seçilen yöneticilerin ve politikacıların yaptıkları çalışmaları halka duyurarak yerel demokrasinin gelişmesi ve yaşatılması için çok önemli bir işlevi yerine getirir.

Yerel basın haber verme işlevinin yanı sıra kamusal tartışmaların bir taşıyıcısıdır. Basın kendi bünyesindeki kanaatler ile kendi dışındaki çevrelerin kanaatlerini yansıtarak toplumda çeşitli grupların kanaatlerinin bildirilmesini, duyurulmasını, yayılmasını

ve böylece bu kanaatlerin hem yönetenler üzerinde hem de yönetilenler üzerinde etki-leşim sağlamasını gerçekleştiren bir araçtır.

Basın bireye olaylar ve mevcut siyasal sistem hakkında bilgi verirken siyasal düzene yöne-lik talepleri ve siyasal yaşama katılmayı da uyarır. Basın aynı zamanda toplumdaki siyasal, ekonomik, toplumsal vb. çeşitli güç merkezlerinden kamuoyuna yönelik olarak değişik konularda farklı fikirler yayar. Kısa-cası basın, kamuoyunun oluşumuna geniş ölçüde olanak sağlar (Bektaş, 1996:93). Yerel basın bulunduğu yörede izleyicilerin toplum sorunlarına ilgi duymasını, bu konularda tartışmalara katılmasını ve fikirler ileri sür-mesini sağlayacak potansiyele sahiptir. Yerel basın halkın bilgilendirilmesi, kamuoyunun sağlıklı bir şekilde oluşturulması ve dolayısıyla demokratik siyasal sistemin geliştiril-mesinde en önemli kurumlardan biridir.

Basın, ele aldığı konularla insanların neler hakkında düşüneceğini, dolayısıyla bireyler biraraya geldiklerinde hangi konular hak-kında konuşacaklarını belirlemede önemli bir etkiye sahiptir. Ulusal düzeyde yayın yapan gazeteleri okuyan bireylerin gündem-lerinde de daha çok bu gazetelerde yer alan ve tüm ülkeyi ilgilendiren daha genel konu-ların öncelikli olarak yer alacağı açıktır. Oysa yerel demokrasinin işlediği, demokrasi kül-türünün yerel düzeyde özümsemişi ve do-layısıyla yerel medyanın etkin olduğu bir ortamda bireylerin yerel gazetelere de büyük bir ilgi göstereceği ortadadır. Bu durumda bireyler yerel sorunlardan haberdar olacak, yerel basında yer alan kendi yaşadıkları kentle ilgili sorunları kendi gündemlerinin üst sıralarına yerleştirecek ve çeşitli ortam-larda diğer kişilerle biraraya geldiklerinde kendi kentlerinin, yörelerinin sorunlarından söz ederek çözüm yolları arayacaklardır.

Bir yörede yaşayan insanların belirli konu-lardaki görüşlerini ve taleplerini yerel yöne-timlere duyurması merkezi yönetime du-yurmasından daha kolaydır. Yerel demokra-sinin işlediği yerlerde yerel halk yerel yöne-timleri etkileme gücüne de sahiptir. Dolayısıyla, yerel düzeyde vatandaşlar içinde ya-şadığı mekanı, bu mekandaki ilişkileri ve yakın çevresini etkileyebilir ve siyasete de buradan müdahale edebilir. Kısaca belirtmek gerekirse, "Önce mahalli mekanlarda yurt-taşlık ve katılım ondan sonra merkezde yurt-taşlık ve katılım." sağlıklı bir demokratik gelişimi ifade eder (Mutlu, 1998:201).

Yerel demokrasi, ulusal ölçekteki demokra-tik yönetimin temelini oluşturur. (Keleş, 1998:61). Bir ülkede demokrasinin gelişmesi için yerel yönetimlerin de gelişmesi gerekir. Yerel yönetim geleneği olmayan bir toplum-da yerel demokrasiye de söz etmek müm-kün değildir (Görmez, 1990:86). Çağdaş top-lumlarda yerel yönetimlere demokratik ku-rumların önde gelenlerinden biri gözüyle bakılır. Bunun başta gelen nedeni, yerel yö-netimlerin halkın kendini yönetmesine ola-nak veren kurumlar olmasıdır. Ancak yerel yönetim organlarının halk tarafından seçim-le oluşacağını öngörülmesi, kurumlara demokratik nitelik kazandırmaya yetmez. Bıçimsel koşulların bir adım daha ötesine gidilerek, gerçek bir halk katılımını sağla-mak da gerekir. Bu ise toplumdaki tüm kat-manlara katılım yollarını açmakla sağlanır. Bir başka deyişle demokrasi kavramının başlıca öğeleri olan yurttaş katılımı, çoğun-luk ilkesi ve önderlerin hem danışmaya ö-nem vermeleri hem de seçmene karşı hesap verme sorumluluğu duymaları yerel ölçekte de geçerli değerlerdir (Keleş, 1998:55-56).

Yerel demokrasiyi ve dolayısıyla yerel yöne-timleri güçlü kılabacak unsurun demokrasi kültürünü içselleştirmiş yerel halk olduğu

unutulmamalıdır. Yerel halkın yerel yönetimlere gerek temsilcileri aracılığıyla gerekse sivil toplum örgütleri kanalıyla katılması, onu etkilemesi, yönlendirmesi ve böylece katkı sağlaması yerel yönetimleri daha güçlü kılar. Bu çerçevede yerel basın yerel demokrasinin sağlıklı işleyişinde baş aktörlerden biridir. Yerel halkın demokrasi kültürünü geliştirmede, onların yerel demokratik işleyişe katılmalarında yerel basın yaşamsal bir işleve sahiptir.

Yerel basın, yerel yönetimlerin etkinliklerinin doğrudan halka duyurulmasında, halktan gelen olumlu ya da olumsuz eleştirilerin yerel yönetimlere aktarılmasında en kolay, en hızlı ve en işlevsel araçlardan biri olma özelliği taşımaktadır (Vural, 1998:13-16). Yerel basının güçlü olduğu yörelerde yaşayan bireyler demokrasiye, kişisel haklarına, toplum olarak ortak çıkarlarına daha güçlü bir şekilde sahip çıktıkları gibi istek ve gereksinimlerini de daha rahat bir biçimde dile getirirler ve bunların yerine getirilmesini takip edebilirler (Ulusoy, 2004:106).

Güçlükler Altında İşlevlerini Yürüten Yerel Basın

Türkiye’de yerel basın kuruluşları yerel demokrasinin ve demokrasi kültürünün güçlenmesini sağlayabilen güçlü, etkin ve saygın bir yapıya sahip olabilmeleri için öncelikle kendi sorunlarını aşması gerekmektedir. Türkiye’de yerel basına ilişkin görüşler kabaca iki başlık altında toplanabilir (Girgin, 1997:39): Yerel basına olumsuz bir bakış sergileyen birinci görüşe göre yerel basın masa başında veya ulusal basından “makaslama” ile üretilen, içeriğinde okuyucuların ilgisini çekecek önemli haberlerin pek yer almadığı daha çok resmi ilan olarak kazanç sağlamak amacıyla ve toplumda siyasal etkinlik, prestij vs. elde etmek için yayınlanan gazetelerdir. Yerel basını daha saygın bir

konuma yerleştiren ikinci görüşe göre ise yerel basın ve çalışanları, Milli Mücadele yıllarından günümüze kıt olanaklarla yayını devam ettirmeye çalışan, kişisel çıkarlar yerine ülke çıkarlarını ön planda tutan gazetelerden ve gazetecilerden meydana gelmektedir.

Günümüz Türkiye’sinde yerel gazetelerin büyük bir çoğunluğu matbaaların dışında ekonomik bir değere sahip değildir (Demirkent, 1997:27). Bunun nedeni genel olarak yerel gazetelerin ekonomik olarak kendi ayakları üzerinde durabilen, karlılığı olan kuruluşlar olamamasından kaynaklanmaktadır. Çünkü Türkiye’de yerel basın, gerçekçi bir arz talep dengesi üzerinde hizmet veren bir sektör değildir. Bugün çıkmakta olan pek çok yerel gazetenin amacı gazete satmak değil devletten resmi ilan geliri elde etmektir. Bu çerçevede çıkarılan gazetelerde de çok çeşitli ve önemli sorunların yaşanması kaçınılmazdır. Demirkent’e (1997:15-32) göre bugün Türkiye’de yerel basın büyük oranda matbaacıların eline devredilmiş durumdadır. Gazetecilik deneyimine ve kültürüne sahip olmayan matbaacıların çıkardıkları gazetelerde gazetecilik ilkelerinden söz etmek zordur. Bu tablonun dışına çıkan yayın organı ise yüzde ondan fazla değildir.

Türkiye’de yerel gazeteler illere göre azda olsa baskı sayısı ve niteliği bakımından farklılık göstermekle birlikte, içerik açısından birbirlerine benzerler. Gazetecilere ödenen ücretlerin düşük olması kalifiye eleman sıkıntısına yol açmakta ve bu da gazete içeriklerine yansımaktadır. Gazetelerde muhabir kadrosunda çalışan insanlar yeterli mesleki eğitime ve birikime sahip değildir. Bunun bir sonucu olarak da gazeteler bozuk Türkçe ve dizgi yanlışları ile dolu olarak çıkmaktadır. Yerel gazeteler haber açısından doyurucu olamamaktadır. Gazete sayfaları ülke düze-

yinde yaygın dağıtım yapan İstanbul kaynaklı basından "altın makas" diye adlandırılan yöntemle kesilen haberlerle doldurulmaktadır. Yerel gazeteler, gazetede çalışmayan meslek dışındaki insanlara "sarı basın kartı" kazandırmak için onları gazetede çalıştırmış gibi göstermektedirler (Faraç,1999:27-28). Ayrıca gazete sahibi, aile fertlerini veya yakınlarını gazetede çalıştırmış gibi göstererek onlara çıkar sağlayabilmektedir. Öte yandan, yerel basın çalışanları iyi düzeyde geçimlerini sağlayacak geliri yaptıkları işten hiçbir zaman alamazlar. Bu nedenle yerel gazetelerde patron hariç tüm gazeteciler zamanla değişir.

Günümüz Türkiye'sinde yerel basın yılların biriktirdiği sorunlar altında yaşam mücadelesi vermektedir. Ülkemizde yerel basının sorunlarını ekonomik, teknolojik, gazetenin niteliği, kalifiye eleman, tiraj ve dağıtım sorunları gibi başlıklar altında toplayabiliriz. Türkiye'de yerel gazeteler büyük ekonomik sıkıntı içindedir. Bu nedenle teknolojik olarak kendilerini yenileyememekte, biçimsel ve içerik olarak iyi bir gazete çıkaramamakta, yüksek ücret ödeyemediği için yeterince kalifiye eleman çalıştıramamakta, gazetenin dağıtımında ve dolayısıyla tirajını arttırmada ciddi sorunlar yaşamaktadır. Yerel gazeteler ekonomik sorunlarını genellikle devletten gelecek yardım ile çözmeyi tasarlamaktadırlar. Devletin düşük faizli kredi vermesini, makine, araç-gereç ve hammadde alımında indirimler uygulamasını, resmi ilan ücretlerinin arttırılmasını, çalışanlarına eğitim desteği verilmesini vb. istemektedirler.

Türkiye'de yerel basının kendi öz kaynakları ile yenileşme ve güçlenme çabasına girmesi gerekir. Yerel basının sorunlarını ekonomik sorunlara indirgemek ve çözümünü de ucuz kağıt, ucuz araç gereç, vergi indirimi vb. biçimlerde devlet desteğine bağlamak doğru

bir yaklaşım değildir. Yerel basının sorunlarını çözebilmesi ancak yerel halkla bütünleşmesi, onların gerçek anlamda gözü ve kulağı olabilmesi ile mümkündür. Böylece yerel yönetimler, yerel kamu kuruluşları, çeşitli sivil toplum örgütleri ile yerel halk arasında bir iletişim köprüsü kuran yerel basın bir taraftan bu kuruluşların çalışmalarını duyururken ve onları bir anlamda denetlerken diğer taraftan da halkın taleplerini ve beklentilerini bu kuruluşlara ileticektir.

Yerel basın yerel halkın nabzını tutabildiği, onların gerçek sorunlarını dile getirebildiği ölçüde halkın ilgisini çekerek ve beğenisini kazanarak daha geniş bir okuyucu kitlesine sahip olacak ve ekonomik sorunlarını çözüme büyük bir avantaj elde edebilecektir. Bir başka deyişle, Türkiye'de yerel basının gelişmesi ve okuyucu sayısını arttırması yerel demokrasinin gelişmesi yönünde sağlayacağı katkı ile paralellik gösterecektir. Öncelikle yerel düzeyde demokrasiyi yaşamayan, dolayısıyla demokratik işleyişin nimetlerinden yararlanamayan, demokrasi kültürünü özümsememiş bir yerel halk yerel basının da değerini bilemez.

Sonuç

Yerel demokrasinin geliştirilmesinde ve güçlendirilmesinde yerel yönetimlerin ve yerel basının işlevleri birbirini tamamlayıcı niteliktedir. Yerel yönetimlere ve dolayısıyla yerel demokrasiye vurgu yapmadan yerel basının demokratik işlevlerinden veya yerel demokrasiye katkılarından söz etmek mümkün değildir. Yerel yönetimler ve yerel basın yerel demokrasinin olmazsa olmaz iki temel unsurudur.

Demokrasinin vazgeçilmez ilkeleri olan katılım, eşitlik, halk egemenliği ve özgürlük yerel yönetimler sayesinde etkin bir şekilde işleyebilmekte ve demokrasi güç kazanabil-

mektedir. Yerel yönetimler sayesinde demokrasi toplumun en alt kesimlerinden başlayarak gelişebilmekte ve böylece yukarıdan dayatılan, tabana dayanmayan, içi boş bir kavram olmaktan kurtulmaktadır.

Yerel basın, yerel halk ile yerel yönetimler arasında bir köprü rolü üstlenerek, karşılıklı haber ve bilgi akışını sağlayarak yerel demokrasinin yaşatılması ve yaygınlaştırılması yolunda çok önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Yerel basın bir taraftan yörede yaşayan halka yerel düzeydeki kamuoyunun hangi konularla ilgilendiğini, yerel siyasal gelişmeleri ve yerel yönetimin çalışmalarını aktararak diğer taraftan da yerel yöneticilere halkın sorunlarını ve taleplerini ileterek demokrasi kültürünün gelişmesine katkı sağlar. Yerel basın, yerel yönetimlerin ve yöneticilerinin işlevlerini ve görevlerini gerektiği gibi yerine getirip getirmediklerini de ka-

muoyu adına denetleyerek demokrasi adına çok önemli bir işlevi yerine getirir. Tarafsız, çok sesli, özgür ve sorunlarını çözmüş bir yerel basın, yerel demokrasinin güçlenmesinin ve yaşatılmasının teminatıdır.

Yerel basın genellikle ekonomik kökenli olan sorunlarının çözümünü devletten beklemektedir. Ancak günümüz Türkiye'sindeki ekonomik gelişmeler buna olanak vermemektedir. Dolayısıyla yerel gazeteler devlet desteğiyle değil liberal ekonominin kuralları içinde kendi ürettikleri ürünle veya hizmetle ayakta durabilmelidirler. Ancak bu şekilde yerel basın yerel demokrasinin gelişmesine kendisinden beklenen katkıyı sağlayabilir. Türkiye'de uzun bir geçmişe sahip olan yerel gazeteler ilgili tarafların gayretleriyle hızla değişen koşullara uyum sağlayarak gelecekte de etkin bir şekilde varolmasını bileceklerdir.

Kaynakça

- BEKTAŞ, Arsev (1996). *Kamuoyu, İletişim ve Demokrasi*, Bağlam Yayınevi, İstanbul.
- ÇUKURÇAYIR, M. Akif (2002). *Siyasal Katılma ve Yerel Demokrasi*, Çizgi Yayınevi, Konya.
- DEMİRKENT, Nezh (1997). "Yerel Gazeteciliğin Özellikleri ve Önemi", *Yerel Basın Eğitim Seminerleri*, 2-3 Ekim 1997, İstanbul, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Konrad Adenauer Vakfı Yayını.
- FARAÇ, Mehmet (1999). "Türkiye'de Yerel Basın", *Alman-Türk Yerel Gazeteciler Toplantısı*, 30 Eylül-1 Ekim 1999, Antalya, Konrad Adenauer Vakfı Yayınları.
- GİRGİN, Atilla (1997). *Türkiye'deki Yerel Basının Gelişmesi*, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, İstanbul.
- GİRGİN, Atilla (2001). *Türk Basın Tarihinde Yerel Gazetecilik*, İnkılap Kitapevi, İstanbul.
- KALENDER, Ahmet (1999). "Demokrasilerde Yerel Basının Önemi", *Yerel Basın Eğitim Seminerleri*, 29-30 Temmuz 1999, Konya, Konrad Adenauer Vakfı Yayınları.
- KELEŞ, Ruşen (1998). *Yerinden Yönetim ve Siyaset*, Cem Yayınevi, İstanbul.
- KOLOĞLU, Orhan (1992). *Osmanlı'dan Günümüze Türkiye'de Basın*, İletişim Yayınları, İstanbul.
- MUTLU, Erol (1998). "Yerel Basın ve Demokrasi", *Yerel Medya Eğitim Seminerleri*, Ankara:Ümit Yayıncılık.

- ULUSOY, Belkıs (2004). "Türkiye'de Yerel Basının Sorunları ve Çözüm Önerileri", **İletişim Fakültesi Dergisi**, Sayı:XVIII:103-116.
- VURAL, A. Murat (1998). "Yerel Basının Kamuoyu Oluşturma Gücü", **Antakya Gazeteciler Cemiyeti Yerel Basının Sorunları Paneli**, 11 Nisan 1997, Antakya.